

WYSTĘPOWANIE *ANGUINA TRITICI* NA TERENIE WOJEWÓDZTWA CHEŁMSKIEGO

Tadeusz Suski

Wojewódzka Stacja Kwarantanny i Ochrony Roślin w Chełmie

Lustracje plantacji pszenicy w województwie chełmskim prowadzono w okresach dojrzewania zbóż, głównie w latach 1971 i 1972, a w mniejszym zakresie w latach następnych. Ogółem zlustrowano ponad 400 plantacji na terenie miasta Chełma oraz gmin: Chełm, Wierzbica, Cyców, Rejowiec Osada, Rejowiec Fabryczny, Leśniowice i Dorohusk. Celem lustracji było stwierdzenie występowania odymka pszenicznika (*A. tritici*).

W wyniku przeprowadzonych lustracji, popartych badaniami mikroskopowymi zebranych okazów, stwierdzono występowanie odymka pszenicznika w pszenicach w Chełmie (1971 i 1972 r.), w Kol. Nowosiółki gmina Chełm (1974 r.) oraz w miejscowości Krasne gmina Rejowiec Fabryczny (1971 r.). Występowanie odymka pszenicznika stwierdzono na 2-3% ogólnej ilości zlustrowanych pszenic głównie na plantacjach pszenicy ozimej.

Na terenie Chełma stwierdzono występowanie odymka pszenicznika w nasileniu niewielkim, gdyż jeden kłos z galasami przypadał na 1 lub więcej m² pszenicy, a często w opanowanym kłosie było kilka zdrowych ziarniaków. Opanowane przez wspomnianego szkodnika plantacje były najczęściej od siebie odległe. W Kol. Nowosiółki nasilenie występowania odymka pszenicznika było również niewielkie.

W największym nasileniu stwierdzono występowanie odymka na jednej z plantacji pszenicy ozimej w miejscowości Krasne 1971 r. Na wspomnianej plantacji o powierzchni 0,5 ha odymek pszenicznik opanował około 90% kłosów przy czym w większości kłosów wszystkie ziarniaki były zamienione w galasy. Rośliny opanowane przez odymka pszenicznika wyraźnie różniły się od roślin zdrowych, gdyż galasy prawie czarnej barwy były dobrze widoczne w rozchylonych plewkach kłosek. Kłosa całkowicie wypełnione galasami były znacznie skrócone w stosunku do kłosek zdrowych. Zdarzały się niekiedy galasy tylko częściowo czarne przy czym

pozostała ich powierzchnia miała barwę charakterystyczną dla ziemniaków zdrowych.

Na plantacjach pszenicy opanowanych przez odymka pszenicznika rolnicy najczęściej stosowali własny nieodnowiony materiał siewny, głównie odmianę Wysokolitewkę Sztywnosłomą.

Z przeprowadzonych obserwacji wynika, że odymek pszenicznik najczęściej na opanowanych plantacjach pszenic nie powodował zbyt wielkich strat, mimo to, niekiedy lokalnie w dużym stopniu niszczył plon.

Negatywny wynik wyrywkowych lustracji pszenic przeprowadzonych w kilku gminach w 1977 r. świadczy o zmniejszającej się szkodliwości odymka pszenicznika na terenie województwa chełmskiego.

Tadeusz Suski

ANGUINA TRITICI В ХЕЛМСКОМ ВОЕВОДСТВЕ

Резюме

Пшеничную нематоду (*A. tritici*) наблюдали в хелмском воеводстве (юго-восточная Польша) в 1971-1974 гг.

В 1977 г. нематоду больше не нашли, а это связано со сменой семян пшеницы.

Tadeusz Suski

OCCURRENCE OF *ANGUINA TRITICI* IN CHEŁM PROVINCE

Summary

Anguina tritici has been observed on wheat in 1971-1974 in some localities of Chełm province southeastern Poland. It disappeared in 1977 due to change of wheat seeds.